Elinkeinojen kasvu- ja kehitysohjelma 2026–2029

Kangasniemi

luonnos

Kangasniemen kuntastrategia 2026–2029:

Turvallista arkea, hyvää elämää ja toimeentuloa kestävässä maaseutukunnassa

Toimintaa ohjaavat arvot:

Strategiset painopisteet:

Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa:
Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluita

Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Avoin
ja vuoro-
vaikutteinen

Uudistuva
ja kestävästi
kehittyvä

Inhimillinen ja
yhteisöllinen

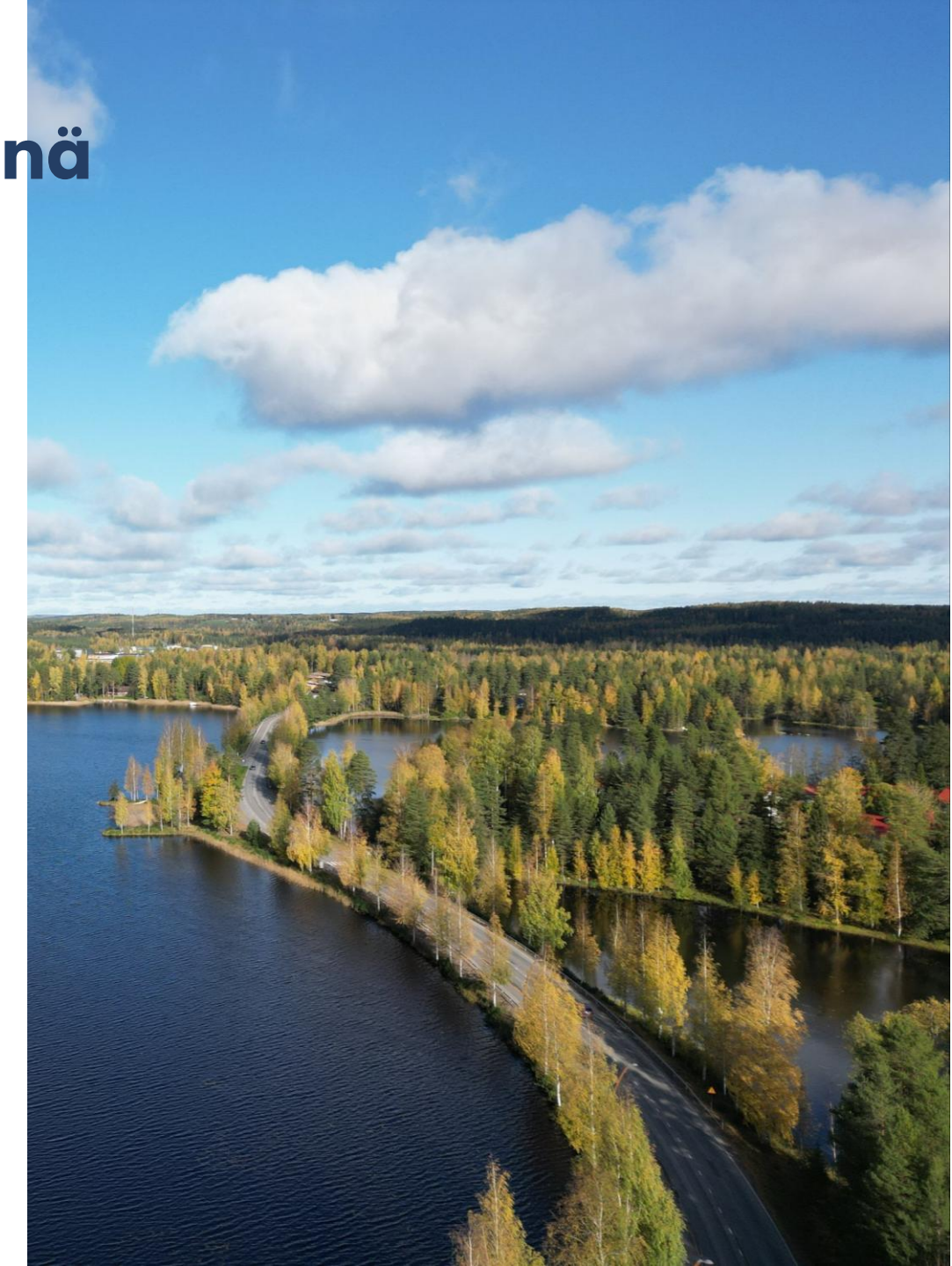
Elinkeino-ohjelman valmistelu ja suhde kuntastrategiaan

- Kangasniemen elinkeino-ohjelma 2026-2029 on laadittu tukemaan kunnan pitkäjänteistä elinvoiman, yritystoiminnan ja työllisyyden kehittämistä.
- Ohjelman valmistelusta on vastannut syksyllä 2025 perustettu elinvoimaryhmä yhteistyössä kunnanjohtajan ja elinvoimakoordinaattorin kanssa. Valmistelutyössä on hyödynnetty toimintaympäristöä kuvaavaa tilastotietoa, paikallista yritys- ja elinkeinoelämätuntemusta sekä näkemyksiä Kangasniemen tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksista.
- Elinkeino-ohjelma toteuttaa Kangasniemen kuntastrategian 2026-2029 tavoitteita erityisesti elinkeinojen, yrittäjyyden, työllisyyden ja elinvoiman näkökulmasta. Se toimii kuntastrategian toimeenpanon välineenä määrittelemällä keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet, joilla vahvistetaan kunnan vetovoimaa, kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä luodaan edellytyksiä uusille investoinneille, työpaikoille ja asukkaille.

Kangasniemi toimintaympäristönä

- Kangasniemi on Etelä-Savossa sijaitseva maaseutukunta, jonka vahvuuksia ovat puhdas luonto, runsaat vesistöt, hyvä saavutettavuus, monipuolinen elinkeinorakenne sekä vahva yhteisöllisyys. Kunta sijaitsee valtatie 13:n varrella Mikkelin, Jyväskylän ja Pieksämäen vaikutusalueiden välissä, mikä luo hyvät edellytykset asumiselle, yrittämiselle ja vapaa-ajan vietolle.
- Kangasniemen pinta-alasta yli viidennes on vettä, ja erityisesti Puulan vesistö muodostaa alueen tunnetuimman vetovoimatekijän. Luonnonympäristö, vapaa-ajan asuminen sekä kasvava kiinnostus monipaikkaiseen asumiseen tarjoavat kunnalle merkittäviä mahdollisuuksia asukas- ja yrityskehityksen vahvistamiseen.

Väestökehitys ja muuttoliike

- Kangasniemen väkiluku on asteittain vähentynyt väestörakenteesta ja alhaisesta syntyvyydestä johtuen, vaikka kunnan nettomuutto on ollut viime vuosina positiivinen tai lähellä nollaa. Kunnan väkiluku on laskenut noin tuhannella henkilöllä viimeisten 15 vuoden aikana. Vuonna 2025 Kangasniemellä syntyi 32 lasta ja kuoli 116 henkilöä.
- Vuonna 2025 alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli 10,5 prosenttia, työikäisten (15-64-vuotiaat) osuus 49,4 prosenttia ja yli 64-vuotiaiden osuus 40 prosenttia.
- Väestörakenteen muutos vaikuttaa työvoiman saatavuuteen, palveluiden järjestämiseen sekä yritysten kasvumahdollisuuksiin. Samalla se korostaa tarvetta houkutella uusia asukkaita, yrittäjiä ja osaavaa työvoimaa sekä tukea monipaikkaisen asumisen muuttumista pysyväksi asumiseksi.

Vapaa-ajan asuminen ja monipaikkaisuus

- Kangasniemen merkittävimpiä vahvuuksia on laaja vapaa-ajan asutus. Vuonna 2024 kunnassa oli 3 483 vapaa-ajanasuntoa. Vapaa-ajan asuntojen määrä on poikkeuksellisen suuri suhteessa kunnan vakituiseen väestöön.
- Vapaa-ajan asuntojen keskimääräinen käyttöaika on 79 vuorokautta vuodessa. Neljännes arvioi käytön lisääntyvän. Etätöiden tekeminen mökiltä on yleistä (45%) ja on edelleen lisääntymässä.
- Vapaa-ajan asukkaat lisäävät merkittävästi ostovoimaa ja paikallisten palveluiden kysyntää, tukevat yritystoimintaa ja vahvistavat kunnan elinvoimaa erityisesti kesäkaudella. Vapaa-ajan asukkaat tuovat myös kuntaan uutta osaamista ja rikastuttavat paikallisyhteisöjä.
- Etätyön, monipaikkaisen asumisen ja joustavien työnteon muotojen yleistyessä vapaa-ajan asukkaat muodostavat tärkeän potentiaalisen kohderyhmän uusiksi vakituisiksi asukkaiksi, yrittäjiksi ja investoijiksi.

Elinkeinorakenne ja yrityskanta

- Kangasniemen elinkeinorakenne perustuu vahvasti pk-yrityksiin, maa- ja metsätalouteen, palveluihin sekä matkailuun. Vuoden 2024 lopussa Kangasniemellä oli 496 yritystä*.
- Maatalous säilyy edelleen merkittävänä osana paikallista elinkeinorakennetta, vaikka rakennemuutos on jatkunut pitkään. Vuonna 2025 Kangasniemellä oli 118 maatalous- ja puutarhayritystä, kun vuonna 2015 niitä oli vielä 156. Kehitys kuvastaa koko maassa nähtävää maatilojen määrän vähenemistä ja toiminnan keskittymistä suurempiin yksiköihin.
- Yrityskanta koostuu pääosin mikro- ja pienyrityksistä. Yli kymmenen henkilöä työllistäviä yrityksiä on kunnassa vajaat 20. Merkittävä osa yrityksistä toimii paikallisilla markkinoilla, mutta kunnassa on myös kasvuhakuisia vientiyrityksiä teollisuuden, rakentamisen, palvelujen sekä luonnonvara-alojen toimialoilla.
- Yritysdynamiikka on ollut myönteistä. Vuonna 2025 Kangasniemelle perustettiin 23 uutta yritystä ja lopetettiin 16 yritystä, jolloin yrityskanta kasvoi nettomääräisesti seitsemällä yrityksellä.

*)Tilastokeskus / Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

Yritysten toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto Kangasniemellä 2018-2024 *)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yritysten toimipaikat (lkm)	1030	977	956	1004	1078	1007	1045
Yritysten toimipaikkojen henkilöstö (htv)	943	978	991	875	897	902	846
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1 000 euroa)	150080	158695	158190	173205	184011	182067	179822
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto/henkilö (1 000 euroa)	159	162	160	198	205	202	212

- Vuonna 2024 Kangasniemellä oli 1045 yritysten toimipaikkaa, joiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 179,8 milj. € ja henkilöstö 846 henkilötyövuotta
- Yrityskanta 496 yritystä
- Kangasniemellä on suhteellisen vakaa yritystoiminnan määrä (+1,5%), mutta yritystoiminnan taloudellinen volyymi on kasvanut henkilöstömäärää nopeammin (-10,3%).

*) Lähde: Tilastokeskus

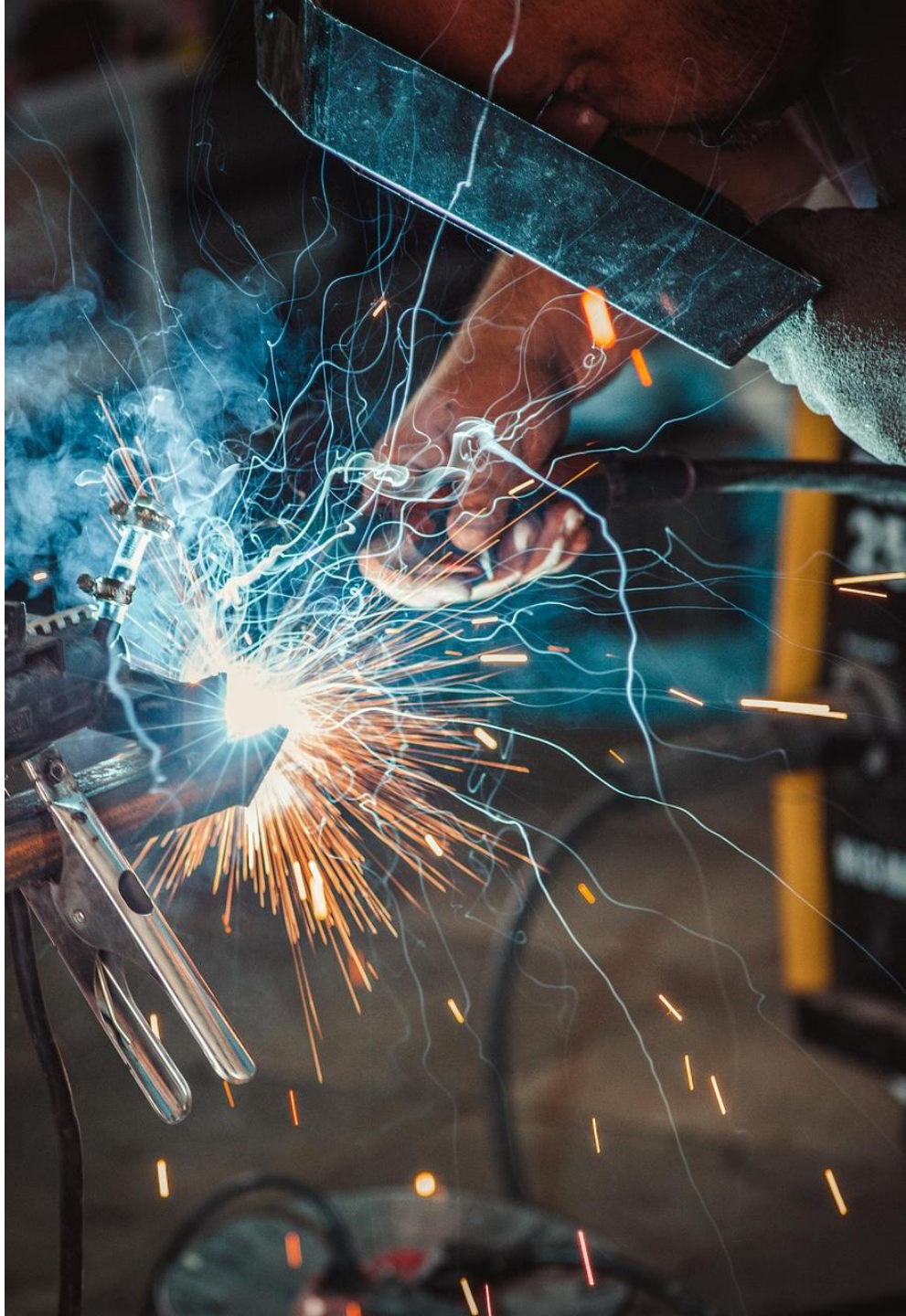
Työllisyys ja työssäkäyvät

- Työllistä työvoimaa on Kangasniemellä 2013 henkilöä, joista osa pendelöi lähikuntiin.
- Kangasniemen työpaikkarakenne on monipuolinen ja perustuu erityisesti teollisuuteen, sosiaali- ja terveyspalveluihin, maa- ja metsätalouteen, kauppaan sekä rakentamiseen.
- Vuosien 2013-2023 aikana työssäkäyvien määrä on vähentynyt erityisesti rakentamisessa, kaupassa, maa- ja metsätaloudessa sekä kuljetus- ja varastointialalla. Samanaikaisesti teollisuuden työpaikkojen määrä on kasvanut ja hallinto- ja tukipalvelutoiminnoissa on nähty myönteistä kehitystä.
- Työpaikkarakenteen muutokset heijastavat sekä väestön ikääntymistä että elinkeinoelämän rakennemuutosta. Kangasniemen vahvuuksia ovat edelleen vahva alkutuotanto, kilpailukykyinen teollisuus sekä kasvava palvelusektori. Tulevaisuuden kannalta keskeisiä kehittämiskohteita ovat yritysten kasvun tukeminen, työvoiman saatavuuden varmistaminen, kunnan yleisen vetovoiman lisääminen sekä uusien työpaikkojen syntyminen erityisesti teollisuuden, palveluiden, matkailun ja luonnonvara-alojen toimialoille.

Työllisyys ja työvoiman saatavuus

- Työmarkkinoiden näkökulmasta Kangasniemen tilanne on ollut hieman Etelä-Savon keskiarvoa parempi.
- Joulukuun 2025 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kangasniemellä 12,1 prosenttia, kun vastaava luku koko Etelä-Savossa oli 13,1 prosenttia.
- Vuoden 2025 lopussa avoimia työpaikkoja oli 59 kappaletta.
- Työllisyyden näkökulmasta keskeisiä haasteita ovat työikäisen väestön väheneminen, osaavan työvoiman saatavuus, uusien yritysten houkuttelu sekä yritysten omistajanvaihdokset ja sukupolvenvaihdokset. Useilla toimialoilla yritysten toiminnan jatkuvuus ja kasvumahdollisuudet riippuvat onnistuneista yrityskaupoista, uusien yrittäjien löytymisestä sekä työvoiman saatavuudesta.

Johtopäätökset

- Kangasniemen elinvoima rakentuu vahvojen luonnonvarojen, vetovoimaisen vapaa-ajan asumisen, monipuolisen yrityskannan, elinvoimaisten kyläyhteisöjen sekä hyvän sijainnin varaan.
- Samanaikaisesti kunta kohtaa väestön vähenemiseen, ikääntymiseen ja työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita, jotka vaikuttavat suoraan elinkeinoelämän kehitysnäkymiin.
- Elinkeino-ohjelman 2026-2029 keskeisenä tehtävänä on vahvistaa yritysten kasvun ja investointien edellytyksiä, edistää työvoiman saatavuutta, hyödyntää monipaikkaisen asumisen tarjoamia mahdollisuuksia sekä lisätä kunnan vetovoimaa uusien asukkaiden, yrittäjien ja investointien näkökulmasta.
- Tavoitteena on rakentaa Kangasniemestä entistä elinvoimaisempi, kilpailukykyisempi ja kestävämmin kasvava maaseutukunta.

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

Painopisteiden tavoitteet

Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Tavoite: Kangasniemi on yrittäjämyönteinen kunta, jossa yritysten kasvulle, investoinneille, työllisyydelle ja omistajanvaihdoksille on hyvät edellytykset

Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Tavoite: Kangasniemi hyödyntää luonto-, vesistö- ja monipaikkaisuusvahvuuksiaan sekä vahvistaa vetovoimaansa asumisen, matkailun ja investointien näkökulmasta.

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

Toimenpiteet: Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa 1/2

Toteutetaan vuosittaista yritysvierailuohjelmaa, johon on tehty suunnitelma yritysvierailujen kohteista ja vierailun tavoitteista. Ollaan aktiivisesti yhteydessä paikallisiin yrityksiin ja tavoitteena on tunnistaa niiden kehittämis-, investointi- ja osaamis- ja työvoimatarpeet sekä varmistetaan nopea reagointi yritysten yhteydenottoihin. Toteutetaan yritysvierailujen rinnalla ja tueksi vuosittain yritysten tarvekyselyt.

MITTARI: säännölliset yritysvierailut yritysvierailuohjelman mukaan yhteistyössä työllisyysalueen kanssa, 1 yritystarvekysely/vuosi

Tiivistetään oppilaitos- ja yritysyhteistyötä yrittäjyyden, työelämäpolkujen, harjoittelujen ja osaavan työvoiman saatavuuden vahvistamiseksi. Tarjotaan korkeakouluille ja muille oppilaitoksille kangasniemeläisten yritysten kehittämis- ja innovaatiohaasteita, jotka kytketään opintopolkuihin, opinnäytetöihin sekä koulutus- ja hanketoimintaan. Laaditaan strategisia kumppanuussopimuksia korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.

MITTARI: 2 innovaatio- ja kehityshaastetta Kangasniemen yrityksiltä oppilaitoksiin/vuosi, 1 työllisyyttä edistävä hanke oppilaitosten kanssa/vuosi

Järjestetään vuosittain teemakohtaisia yritysfoorumeita, joissa käsitellään yritysten kannalta ajankohtaisia aiheita, kuten työvoimaa, energiatuotantoa, digitalisaatiota ja hankintoja. Suunnitellaan yritysfoorumien sisällöt ja toteutus yrittäjälähtöisesti yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa.

MITTARI:
1 yritysfoorumi/vuosi

Rakennetaan yhteinen rekrytointi- ja työnantajamarkkinoinnin toimintamalli yhdessä yritysten kanssa osaavan työvoiman houkuttelemiseksi (ml. ulkomainen työvoima). Nostetaan työpaikkojen ja yritysten rinnalla esille alueen elinympäristön houkuttelevuus ja laadukas asumis- ja palveluympäristö.

MITTARI:
1 rekrytointikampanja/tapahtuma yritysten kanssa/vuosi/ työllisyyden edistäminen yhteistyössä Mikkelin seudun työllisyysalueen kanssa

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

Toimenpiteet: Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa 2/2

Markkinoidaan Kangasniemeä yritysten sijoittumispaikkana hyödyntäen mm. paikallisten yritysten referenssitarinoita sekä kunnan vahvuuksia. Huomioidaan yritysten tarpeet joustavasti mm. kaavoitusratkaisuissa.

MITTARI:
1 markkinointikampanja/vuosi uusien yritysten houkuttelemiseksi

Kehitetään ja uudistetaan yritysten sijoittumispalveluja ja luodaan Invest in Kangasniemi –toimintamalli mm. paikallisia alihankintaverkostoja hyödyntämällä. Autetaan tarvittaessa joustavasti ja nopeasti mm. toimitilojen hankinnassa, osaajien rekrytoinnissa, lupa-asioissa, rahoitusvaihtoehtojen selvittämisessä ja investointitukien hakemisessa sekä tuote- ja palvelukehityskumppaneiden löytämisessä.

MITTARI:
1 markkinointikampanja/vuosi uusien yritysten houkuttelemiseksi

Edistetään yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia yhden luukun periaatteella tunnistamalla tulevat omistajanvaihdostilanteet ja tarjoamalla yrittäjille ohjausta sekä neuvontaa sekä hyödyntämällä alueellista palveluverkostoa.

MITTARI: Yritysten omistajavaihdosten tukeminen ja raportointi yhteistyössä alueellisen verkoston (mm. Mikkelin seudun Uusyrityskeskus) kanssa.

Vahvistetaan paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin huolehtimalla markkinavuoropuhelusta sekä lisäämällä hankintaosaamista ja hankintojen näkyvyyttä.

MITTARI:
1 hankintailta/vuosi, aktiivinen tiedottaminen kunnan hankinnoista, hankintaohjeen ja -lain noudattaminen

Ylläpidetään ajantasaista yritys- ja palveluhakemistoa, joka tukee paikallisten palveluiden löydettävyyttä sekä yritysten välistä yhteistyötä.

Kunta tukee yrityksiä elinkeinojen tukiperiaatteiden avulla, joita päivitetään vuosittain. Elinkeinojen tukiperiaatteista on kunnassa tehty erilliset päätökset.

MITTARI: yritys- ja palveluhakemiston päivittäminen vuosittain

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

Toimenpiteet: Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö 1/2

Laaditaan ja toteutetaan kohderyhmäkohtainen markkinointiohjelma, tyhjien autiotalojen ja rakennusten myynnin edistäminen, jonka tarkoituksena on lisätä muuttovoittoa, edistää matkailua sekä yritysten sijoittumista ja monipaikkaisuutta. Kehitetään markkinoinnin vaikuttavuuden varmistamiseksi kunnan tonttitarjontaa vastaamaan kysyntää erityisesti rantarakentamisen osalta kaavoittamalla uusia vetovoimaisia tontteja vakituiseen ja vapaa-ajan asumiseen. Panostetaan erityisesti monikanavaiseen digimarkkinointiin.

MITTARI:
Markkinointiohjelman laatiminen, tonttitarjonnan monipuolinen hyödyntäminen kuntamarkkinoinnissa

Rakennetaan yhteinen markkinoinnin materiaalipankki kunnan, yritysten ja yhdistysten käyttöön näkyvyyden ja markkinoinnin laadun parantamiseksi. Kehitetään kunnan ja yritysten yhteismarkkinointia.

MITTARI: markkinoinnin materiaalipankin kokoaminen kunnan ja yritysten yhteistyön edistämiseksi.

Hyödynnetään alueen tapahtumia sekä muita asumisen markkinointikonsepteja uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Kehitetään tapahtumamarkkinoinnin malleja kunnan elinkeinopolitiikan osa-alueena ja matkailun kehittämistyötä.

MITTARI:
1 asukasmarkkinointi-kampanja/vuosi, paikallisten tapahtumien kytkeminen asukasmarkkinointikam-panjaan

Kehitetään kausiasukkaille suunnattua viestintää ja palvelutarjontaa, jotta heidän viipymänsä kunnassa pitenee ja kiinnostus vakituiseen asumiseen kasvaa. Luodaan edellytyksiä ja tarjotaan neuvontaa kesäasunnon vaihtamiseksi ympärivuotiseksi asunnoksi.

MITTARI:
1 vapaa-ajan asukkaille suunnattu markkinointikampanja/ vuosi

Rakennetaan monipaikkaisille asukkaille suunnattu markkinointi- ja yhteydenpitomalli, joka vahvistaa heidän sitoutumistaan Kangasniemeen. Kehitetään kokonaisvaltaisia palvelupaketteja monipaikkaisille ihmisille, jossa huomioidaan työympäristön lisäksi myös vapaa-ajan mahdollisuudet. Toteutetaan säännöllisesti kausiasukkaille suunnattu palvelutarvekysely ja järjestetään vuosittain vapaa-ajan asukkaiden foorumi.

MITTARI: 1 vapaa-ajan asukkaille suunnattu markkinointikampanja/vuosi, 1 palvelutarvekysely vapaa-ajan asukkaille/vuosi, 1 vapaa-ajan asukkaiden foorumi/vuosi

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

Toimenpiteet: Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö 2/2

Tuetaan matkailuyritysten palvelujen tuotteistamista esimerkiksi Puulan vesistöön, luontoon ja paikalliseen kulttuuriin liittyvissä palveluissa. Luodaan edellytyksiä uusille majoitusratkaisuille ja –investoinneille. Kehitetään tapahtumia, joissa tuodaan esille erityisesti paikallisia tuotteita ja palveluja. Toteutetaan yhteistyössä yritysten kanssa paikallisiin tuotteisiin perustuva verkkokauppa/alusta.

MITTARI:
1 matkailupalvelujen tuotteistamista edistävä hanke/vuosi, paikallisiin tuotteisiin perustuvan verkkokaupan luominen yhteistyössä yritysten kanssa

Selvitetään keskitetyn matkailuportaali- tai myyntikanavaratkaisun toteuttaminen alueen matkailupalveluiden löydettävyyden parantamiseksi. Tuetaan paikallisia matkailuyritysten tuotteistamista ja myynnin edistämistä.

MITTARI: **1 matkailun myyntikanavia edistävä kehittämishanke yhteistyössä yritysten kanssa**

Kehitetään ja tuotteistetaan alueen luontoreitistöjä, luontokohteita ja niiden digitaalista näkyvyyttä yhteistyössä yritysten, yhdistysten ja naapurikuntien kanssa.

MITTARI:
1 kehittämishanke luontoreitistöjen ja digitaalisen näkyvyyden edistämiseksi

Parannetaan yritystoiminnan ja etätyön edellytyksiä tukemalla mahdollisuuksien mukaan nopeiden tietoliikenneyhteyksien saatavuutta sekä tarjoamalla joustavasta tarkoituksenmukaisia työ- ja toimitiloja. Luodaan uusia, kokonaisvaltaisia etätyökonsepteja, joissa huomioidaan toimitilojen lisäksi etätyöläisten palvelut, vapaa-aika ja harrastusmahdollisuudet**.**

MITTARI:
1 markkinointikampanja/ vuosi, jonka teemana monipaikkainen asuminen

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA